

KAZUSY Z PRAWA DLA EKONOMISTÓW

redakcja naukowa Piotr Wiatrowski

Paweł Dąbek, Maciej Gnela, Piotr Kukuryk
Jolanta Loranc-Borkowska, Michał Łuc, Piotr Wiatrowski

SERIA AKADEMICKA

WYDANIE **2**

KAZUSY Z PRAWA DLA EKONOMISTÓW

redakcja naukowa Piotr Wiatrowski

Paweł Dąbek, Maciej Gnela, Piotr Kukuryk
Jolanta Loranc-Borkowska, Michał Łuc, Piotr Wiatrowski

SERIA AKADEMICKA

WYDANIE **2**

Stan prawny na 1 stycznia 2021 r.

Wydawca
Joanna Dzwonnik

Redaktor prowadzący
Livia Śpiewak

Opracowanie redakcyjne
Małgorzata Maślowska

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegając przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-890-7
2. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów 9

Przedmowa 11

Część I KAZUSY

Rozdział I

Kazusy z prawa Unii Europejskiej 15

Rozdział II

Kazusy z prawa konstytucyjnego 20

Rozdział III

Kazusy z postępowania administracyjnego 31

Rozdział IV

Kazusy z prawa karnego 41

Rozdział V

Kazusy z postępowania karnego 50

Rozdział VI

Kazusy z prawa cywilnego – część ogólna 58

 Prawo osobowe 58

 Przedmioty stosunków cywilnoprawnych 67

 Czynności prawne w ogólności 70

 Tryby zawarcia umowy 71

 Forma czynności prawnych 74

Wady oświadczenia woli	78
Pełnomocnictwo	80
Przedawnienie roszczeń	84

Rozdział VII

Kazusy z prawa rzeczowego	87
--	-----------

Rozdział VIII

Kazusy z części ogólnej prawa zobowiązań	104
---	------------

Rozdział IX

Kazusy z prawa własności intelektualnej	114
--	------------

Rozdział X

Kazusy z postępowania cywilnego	120
--	------------

Część II

WYBÓR PRZEPISÓW PRAWNYCH

Rozdział I

Prawo Unii Europejskiej	129
Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	129
Protokół (nr 30) w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej do Polski i Zjednoczonego Królestwa	137
Traktat o Unii Europejskiej	140
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)	147

Rozdział II

Prawo konstytucyjne	150
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.	150

Rozdział III

Postępowanie administracyjne	165
Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi	165
Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego	167

Rozdział IV

Prawo karne	183
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny	183
Ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo czekowe	196

Rozdział V

Postępowanie karne	197
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego	197

Rozdział VI

Prawo cywilne – część ogólna	215
Przepisy do rozwiązania kasusów z zakresu prawa osobowego	215
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	215
Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy	222
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	223
Przepisy do rozwiązania kasusów z zakresu przedmiotów stosunków cywilnoprawnych	224
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	224
Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece	226
Przepisy do rozwiązania kasusów z zakresu czynności prawnych w ogólności	227
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	227
Przepisy do rozwiązania kasusów z zakresu trybów zawarcia umowy	228
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	228

Przepisy do rozwiązywania kasusów z zakresu formy czynności prawnych	230
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	230
Przepisy do rozwiązywania kasusów z zakresu wad oświadczenia woli	234
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	234
Przepisy do rozwiązywania kasusów z zakresu pełnomocnictwa	236
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	236
Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy	239
Przepisy do rozwiązywania kasusów z zakresu przedawnienia roszczeń	240
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny ...	240
Rozdział VII	
Prawo rzeczowe	244
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny	244
Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rzeczach znalezionych ...	252
Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece	253
Rozdział VIII	
Prawo cywilne – część ogólna zobowiązań	255
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny	255
Rozdział IX	
Prawo własności intelektualnej	264
Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych	264
Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej	273
Rozdział X	
Postępowanie cywilne	279
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	279
Skorowidz	289

WYKAZ SKRÓTÓW

Dz.U.	- Dziennik Ustaw
Dz.Urz. UE	- Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
k.c.	- ustawa z 23.04.1964. r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
k.k.	- ustawa z 6.06.1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)
Konstytucja	- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
RM	- Rada Ministrów
S.A.	- spółka akcyjna
SSR	- sędzia sądu rejonowego
sp. z o.o.	- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
TFUE	- Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47, ze sprost. - wersja skonsolidowana)
TUE	- Traktat o Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 13, ze sprost. - wersja skonsolidowana)
u.p.k	- ustawa z 30.05.2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2020 r. poz. 287 ze zm.)

PRZEDMOWA

Prezentowany zbiór opracowany został przez zespół pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w katedrach prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Ma stanowić pomoc dla prowadzących ćwiczenia, zaś dla studentów – wsparcie w przygotowaniu się do egzaminu z zakresu podstaw prawa. Egzamin ten wymaga bowiem sprawdzenia również praktycznych umiejętności zastosowania poznanych instytucji prawnych poprzez rozwiązanie przypadku.

W zbiorze zawarto kazusy z zakresu prawa europejskiego, konstytucyjnego, części ogólnej prawa cywilnego, prawa rzeczowego, prawa zobowiązań (część ogólna), prawa własności intelektualnej, prawa karnego, prawa procesowego – cywilnego, karnego i administracyjnego. Zagadnienia części szczegółowej prawa zobowiązań i prawa spółek są przedmiotem osobnego opracowania. Ze względu na adresatów zbioru, którymi są studenci kierunków ekonomicznych, przedstawione fikcyjne stany faktyczne mają uproszczony charakter, dotyczący zwykle jednego problemu prawnego i pozwalający na jego rozwiązanie przeważnie w oparciu o jeden–dwa przepisy Konstytucji, właściwego kodeksu lub innej ustawy. Przytaczane kazusy nie wyczerpują, ze względu na rozmiary opracowania, wszystkich problemów mogących powstać w trakcie stosowania przepisów prawnych omawianych podczas wykładu, dotyczą jednak wielu różnorodnych sfer życia społecznego, nie ograniczając się jedynie do tych, z którymi przyszyły ekonomista zetknie się w trakcie pracy zawodowej.

W drugiej części zbioru znajduje się wybór przepisów prawnych stanowiących podstawę do rozwiązania przypadków oraz skorowidz

ułatwiający prowadzącym ćwiczenia odszukanie właściwego przykładu do aktualnie omawianej problematyki.

Dla prawidłowego rozwiązania przypadku zaleca się lekturę wszystkich przepisów wybranych z gałęzi prawa, której przypadek dotyczy, i odszukanie jednego lub więcej pozwalających na trafne udzielenie odpowiedzi. Nie zamieszczano rozwiązań z uwagi na zamierzony cel przedsięwzięcia, jakim jest zmobilizowanie uczestników zajęć do samodzielnego myślenia i przygotowania się do stosowania prawa w przyszłości.

dr hab. Piotr Wiatrowski prof. UEK

Część I
KAZUSY

Maciej Gnela

Rozdział I

KAZUSY Z PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ

Kazus 1

Romuald, wzburzony obowiązkami, jakie nakładają na niego przepisy rozporządzenia UE, zastanawia się, czy pierwszeństwo zastosowania nie będzie miało czasem prawo krajowe, które jest publikowane w Dzienniku Ustaw. Romuald wywodzi, że skoro rozporządzenie UE nie zostało zaimplementowane do krajowego porządku prawnego, to nie czuje się w obowiązku, aby miał się zastosować do norm tworzonych przez UE.

Wskaż prawidłową interpretację zaistniałego stanu faktycznego.

Czy rozporządzenie UE wymaga zaimplementowania do krajowego porządku prawnego?

Kazus 2

Protestujący rolnicy domagają się od rządu Republiki Francuskiej wprowadzenia patrolu ochronnego dla ich rodzimych produktów. Nie mogąc zakazać importu warzyw i owoców z innych krajów, planuje się wprowadzenie dodatkowego podatku w wysokości 8% na

produkty rolno-spożywcze pochodzące z innych krajów członkowskich UE.

Dlaczego Republika Francuska nie może zakazać importu warzyw i owoców z innych krajów UE?

Czy wprowadzenie podatku jest możliwe zgodnie z prawem UE?

Kazus 3

Piłkarz po wygaśnięciu kontraktu ze swoim dotychczasowym klubem „SC Excelsior” (klub z Belgii) chce podjąć zatrudnienie we francuskim klubie. Dotychczasowy pracodawca domaga się jednak od Francuzów ekwiwalentu pieniężnego, bo w innym wypadku nie wyda karty zawodniczej.

Francuzów zniechęca do transakcji nie tylko wysoka kwota „odstepnego”, ale też fakt, że federacja krajowa ustaliła limity piłkarzy spoza Francji w liczbie 4, a piłkarz ma obywatelstwo belgijskie.

Wskaż ewentualne uchybienia.

Zapoznaj się z właściwym orzecznictwem ETS C-415/93.

Kazus 4

Grzegorz po przepracowaniu 12 lat w Irlandii powrócił w 2018 r. na stałe do Polski jako dumny posiadacz samochodu marki V. Wydział Komunikacji Starostwa w P. odmówił zarejestrowania auta przystosowanego do jazdy lewostronnej (stanowisko kierowcy po prawej stronie auta). Grzegorz nie chce ponosić gigantycznych kosztów „przekładki” kierownicy na lewą stronę. Zastanawia się, czy przepisy krajowe zabraniające rejestrowania „anglików” w Polsce nie naruszają przepisów UE.

Jakie zasady mogły zostać tutaj naruszone?

Do kogo może się zwrócić Grzegorz o pomoc prawną w kwestii zgłoszenia ewentualnego naruszenia prawa krajowego z porządkiem prawnym UE?

Zapoznaj się z właściwym orzecznictwem, w tym z wyrokiem TSUE z 20.03.2014 r. (C-639/11).

Kazus 5

Sergio, obywatel Hiszpanii, chce podjąć zatrudnienie w Republice Czeskiej. Niestety, w miejscowym urzędzie pracy dowiedział się, że jego kandydatura na wybrane stanowisko będzie rozpatrywana dopiero wówczas, gdy na ofertę pracy nie odpowie obywatel czeski lub słowacki. Niezrażony zapytał, czy w związku z tym nie mają wakatów w urzędzie pracy. Urzędniczka odpowiedziała, że do pracy w administracji publicznej przyjmują wyłącznie obywateli Republiki Czeskiej.

Czy naruszono jakiegokolwiek zasady przy zatrudnieniu?

Kazus 6

Państwo członkowskie zaniepokojone rozlicznymi przypadkami wypadków na placach zabaw, spowodowanych wadliwością konstrukcji urządzeń rekreacyjnych, zaapelowało do Komisji Europejskiej, aby uregulowała odgórnie przepisy dotyczące produkcji huśtawek, karuzel i innych instalacji na placach zabaw. Przewodniczący KE odmawia podjęcia jakichkolwiek działań w tym zakresie, uznając, że działania UE nie powinny skupiać się na tak błahym problemie, jakim jest bezpieczeństwo urządzeń rekreacyjnych.

Czy było to uzasadnione?

Kazus 7

Marcin, absolwent kierunku administracja, bez powodzenia ubiegał się o angaż w urzędach administracji rządowej. Frustrację podsycały publikowane rankingi na stronach niedoszłych pracodawców, w których przedstawiano wybraną osobę, której kompetencje wskazano jako najlepsze, a Marcin był na liście bezskutecznie ubiegających się kandydatów. To wprowadzało Marcina w zakłopotanie, gdyż w jego ocenie inni potencjalni pracodawcy mogliby go uznać za osobę nieprzedstawiającą odpowiednich kwalifikacji zawodowych.

Czy publikowane rankingi są zgodne z przepisami UE?

Omów wyrok TS z 13.5.2014 r. w postępowaniu Google Spain SL, Google Inc. przeciwko Agencia de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González, C-131/12 i wywiedź zasadę prawną, która stała się kanwą do wprowadzanych zmian w regulacjach UE w zakresie ochrony danych osobowych.

Kazus 8

Podczas posiedzenia Komisji Europejskiej przedstawiciel jednego z krajów członkowskich zaprotestował przeciwko postępującym zmianom w prawie, którego celem jest otwarcie konkurencji na cały rynek UE. Protestujący wywiódł, że spowoduje to zalanie jego kraju „taniochą” i zabije producentów krajowych, którzy od lat są uzależnieni od konsumenta lokalnego. Protestujący oświadczył, że ma pełne poparcie rodzimego rządu oraz przedstawicieli krajowych środowisk przedsiębiorców i rolników w zakresie stawianych żądań.

Czy postępowanie protestującego członka Komisji Europejskiej było uzasadnione z punktu widzenia piastowanej przez niego funkcji?

Kazus 9

Piegocja (fikcyjne państwo w środkowej Europie) ubiega się o przyjęcie do Unii Europejskiej. Po przeprowadzeniu właściwego postępowania, Unia Europejska odmówiła akcesu do TUE, uzasadniając, że Państwo stanowi modelowy przykład dyktatury, w którym władza zwierzchnia należy do tamtejszego Prezydenta, który sprawuje również funkcje najwyższego organu sądowego. Przedstawiciel Piegocji w nocie dyplomatycznej stanowczo potępia stanowisko UE. Wskazuje, że dzięki takiemu rozwiązaniu obywatele Piegocji są szczęśliwi i nie ma zjawiska przestępczości. Przedstawiciel Piegocji nadmienia, że ubieganie się o przystąpienie do UE ma swoje uzasadnienie jedynie w aspekcie gospodarczym, a sprawy wewnętrzne suwerennego państwa nie powinny być przedmiotem debaty na poziomie europejskim.

Czy odmowa przyjęcia do UE była uzasadniona?

Jaką procedurę musiałyby przejść Piegocja, by zostać członkiem UE?

Kazus 10

Sundejsza (fikcyjny kraj w Afryce Północnej), objęta wieloletnią wojną domową, domaga się od Unii Europejskiej interwencji zbrojnej w celu przywrócenia pokoju w ich kraju. Rada Europejska odmawia, nadmieniając, że UE nie ma kompetencji prawnych w zakresie konfliktów zbrojnych, który i tak terytorialnie w żaden sposób nie odnosi się do problemów wewnętrznych Unii Europejskiej. Poleca skontaktować się w tej sprawie z ONZ.

Oceń prawidłowość działania Rady Europejskiej w przedmiotowym zakresie.

Czy UE ma możliwość użycia sił wojskowych?

Jolanta Loranc-Borkowska

Rozdział II

KAZUSY Z PRAWA KONSTYTUCYJNEGO

Kazus 1

Partia polityczna o nazwie Polska Partia Socjaldemokratyczna wystąpiła do Sądu Okręgowego w Rz. o wpisanie jej do ewidencji partii politycznych. W statucie, który przedstawiono sądowi, partia zadeklarowała, że jej podstawowym celem jest zmiana obecnego ustroju konstytucyjnego RP, do czego będzie dążyć w drodze zamachu stanu.

Czy zgodnie z Konstytucją RP taka partia może zostać zarejestrowana?

Kazus 2

Adrian C. zrozpaczony z powodu rozwodu postanowił dać upust swemu żalowi, upił się na przystanku autobusowym, a następnie go zdemolował. Przejeżdżający obok przystanku patrol policji podjął próbę zatrzymania Adriana C. Jednakże ten zaczął się wobec policjantów zachowywać bardzo agresywnie i grozić im trzymaną w rękach butelką. W tej sytuacji policjanci w celu zatrzymania zastosowali środki przymusu bezpośredniego, m.in. założyli mu kajdanki.

Czy można w ten sposób ograniczyć wolność człowieka?

Kazus 3

Sejm RP uchwalił ustawę, której przepisy pozwalają na przyznawanie pomocy finansowej na zakup lokalu mieszkalnego górnikom, którzy przepracowali z zawodzie co najmniej 10 lat (ustawę poparł Senat, została też podpisana przez Prezydenta RP). Pomoc taka miałyby być finansowana z budżetu państwa. Ustawodawca nie określił wyraźnie celu nowej regulacji. W rzeczywistości ustawę uchwalono, ponieważ była jednym z kluczowych elementów kampanii w wyborach do Sejmu i Senatu. Zdaniem wielu obywateli taka regulacja to naruszenie zasady równości wyrażonej w Konstytucji RP i niesprawiedliwość, szczególnie względem innych grup zawodowych oraz w ogóle obywateli.

Czy powyższa ustawa narusza zasadę równości?

Kazus 4

Sławomir F., nauczyciel historii, został zwolniony z pracy w szkole. Powodem zwolnienia były żądania rodziców, którzy nie zgodzili się, aby ich dzieci uczył świadek Jehowy.

Czy przekonania religijne mogą być podstawą zwolnienia z pracy?

Kazus 5

Senat prywatnej Wyższej Szkoły Zawodowej w S. ustalił nowe zasady rekrutacji na studia. Kobiety miały zdawać dodatkowy egzamin (do wyboru z określonej listy), a ponadto mogły starać się o przyjęcie na 25 spośród 100 miejsc.

Czy Senat uczelni mógł podjąć taką uchwałę?

Czy został naruszony przepis Konstytucji RP?

Kazus 6

Żona Mariusza C. po urlopie macierzyńskim zdecydowała się wrócić do pracy. W tej sytuacji Mariusz C. postanowił sam skorzystać z urlopu wychowawczego.

Czy mężczyzna ma prawo do pełnopłatnego urlopu wychowawczego?

Kazus 7

Recydywista Mirosław C., wielokrotnie karany za rozbój, w marcu 2018 r. próbował ze szczególnym okrucieństwem pozbawić życia swoją żonę Mirinę C. Sąd okręgowy w B. zbulwersowany zachowaniem oskarżonego i brakiem skruchy wydał wyrok skazujący Mirosława C. na karę 25 lat pozbawienia wolności oraz pozbawienie na ten okres obywatelstwa polskiego.

Czy sąd w B. mógł wydać taki wyrok?

Czy osobę mającą obywatelstwo polskie można pozbawić tego obywatelstwa bez jej zgody?

Kazus 8

Alesia W., obywatelka polska pochodzenia rosyjskiego, na pokładzie samolotu niemieckich linii lotniczych, kołującym po pasie startowym lotniska w Moskwie, urodziła dziecko. Jego ojcem jest obywatel polski pochodzenia niemieckiego.

Czy dziecko posiada polskie obywatelstwo?

Kazus 9

Na terytorium RP zapanowała epidemia nowej odmiany grypy. Wobec wzrastającej liczby przypadków śmiertelnych władze podjęły decyzję

o zastosowaniu eksperymentalnego leku. Sprawdzenie jego skuteczności na chorych wiązało się z dużym ryzykiem. Nikt nie chciał zgłosić się na ochotnika. Wówczas Sejm uchwalił ustawę nakazującą, aby obywatele powyżej 75. roku życia, u których stwierdzono objawy choroby, poddali się eksperymentom z nowym lekiem.

Czy Sejm mógł uchwalić taką ustawę?

Kazus 10

Zwyczajem Joanny H., nauczycielki nauczania początkowego, było stawianie przeszkadzających w prowadzeniu lekcji dzieci w kącie, ewentualnie karcenie klapssem.

Czy według prawa dopuszczalne jest takie zachowanie?

Kazus 11

Obywatel Armenii dopuścił się czynnej napaści na funkcjonariusza policji próbującego przeszukać jego samochód. W związku z powyższym został zatrzymany. Odmówiono mu prawa do poinformowania jego kolegi o zaistniałej sytuacji. Po upływie 72 godzin zatrzymany został przekazany do dyspozycji sądu, a następnie tymczasowo aresztowany. Nie przydzielono mu obrońcy z urzędu jako osobie niebędącej obywatelem polskim i skazano na karę 2 lat pozbawienia wolności.

Czy tok postępowania był właściwy?

Czy popełniono jakieś błędy?

Kazus 12

Do Sądu Okręgowego w O. wpłynęła apelacja Anny B. od wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w N. Sąd Okręgowy w O. nie dopuścił

Anny B. do udziału w posiedzeniu, a następnie, nie przedstawiając żadnego uzasadnienia, apelację oddalił.

Czy doszło do naruszenia Konstytucji RP?

Kazus 13

W celu przeciwdziałania terroryzmowi i szerzeniu nienawiści rasowej agencje odpowiedzialne w RP za bezpieczeństwo zdecydowały się na ograniczenie możliwości internetowego komunikowania się i sprawdzanie wszelkiej korespondencji osób podejrzanych o udział w grupach terrorystycznych.

Czy zgodnie z Konstytucją RP możliwe są takie działania?

Kazus 14

Wskutek narastającego bezrobocia i spadku produkcji rolnej w Polsce Sejm uchwalił ustawę zakazującą obywatelom w wieku 20–60 lat mieszkającym na obszarach rolniczych opuszczania swego dotychczasowego miejsca zamieszkania i nałożył obowiązek zakładania i prowadzenia gospodarstw rolnych. Senat poparł stanowisko Sejmu, a Prezydent ustawę podpisał.

Czy taka ustawa mogła zostać uchwalona?

Kazus 15

Anatolij K. posiadający polskie obywatelstwo dopuścił się rozboju na terytorium Francji, a następnie zbiegł do Polski. Francuskie organy ścigania wystawiły za Anatolijem K. jako podejrzanym o popełnienie przestępstwa europejski nakaz aresztowania. Anatolij K. broni się, twierdząc, że jego wydanie będzie naruszać wolności i prawa człowieka i obywatela.

Czy Anatolij K. może zostać wydany, a następnie osądzony we Francji?

Kazus 16

Korneliusz C. odbywający karę więzienia za pobicie posła Witolda W. nie został przez władze więzienne dopuszczony do głosowania w wyborach parlamentarnych.

Czy władze więzienne mogły podjąć taką decyzję? Jeżeli tak, to kiedy?

Kazus 17

Do Rektora PWSZ w N. wpłynęło pismo Andrzeja M. z prośbą o zwolnienie z opłat za studia. Andrzej M. podał, że jako osoba studiująca w trybie niestacjonarnym został wezwany do uiszczenia opłaty za VI semestr studiów w kwocie 2500 zł. Student uważa, że żądanie od niego zapłaty za VI semestr narusza jego konstytucyjne prawo do bezpłatnej nauki oraz godzi w zasadę równego traktowania. Student wskazał, że 70% studentów studiujących w trybie stacjonarnym zakończyło V semestr z dużo niższą średnią niż on – wobec czego to ci studenci powinni płacić za VI semestr, a nie on. Nieuiszczenie terminowo opłaty za VI semestr skutkować będzie skreśleniem Andrzeja M. z listy studentów.

Czy prawa Andrzeja M. zostały naruszone?

Kazus 18

Pomiędzy Marianną B. a gminą w C. toczył się spór o zwrot wywłaszczonej nieruchomości. Marianna B. domagała się zwrotu nieruchomości na podstawie obowiązującej ustawy. Postępowanie administracyjne zakończyło się odmową zwrotu wywłaszczonej nieruchomości, gdyż organy administracji uznały, że według ustawy Marianna B. nie może się domagać zwrotu wywłaszczonej nieruchomości. Marianna B. odwołała się do sądu administracyjnego. Postępowanie sądowoadministracyjne także zakończyło się niekorzystnie dla Marianny B.

Czy Mariannie B. przysługują jeszcze jakieś środki ochrony prawnej, a jeżeli tak, to jakie?

Kazus 19

Rzeczpospolita Polska na podstawie umowy międzynarodowej przekazała Unii Globalnej kompetencje do stanowienia całości prawa na terytorium państwa polskiego. Sejm i Senat uchwały ustawę wyrażającą zgodę na ratyfikację umowy zwykłą większością głosów. Następnie Prezydent za zgodą Sejmu wyrażoną bezwzględną większością głosów zarządził referendum ogólnokrajowe, w którym wzięła udział połowa uprawnionych do głosowania. Wynik referendum uznano za wiążący.

Proszę przesledzić procedurę i znaleźć błędy.

Kazus 20

Wskutek niepowołania rządu Prezydent RP skrócił kadencję Sejmu i zarządził nowe wybory. Data wyborów została wyznaczona na dzień przypadający w 50. dniu od dnia zarządzenia skrócenia kadencji Sejmu. Prezydent zwołał pierwsze posiedzenie nowo wybranego Sejmu na 20. dzień po przeprowadzeniu wyborów.

Czy kadencja Senatu również ulega skróceniu?

Czy do czasu trwania kadencji nowo wybranego Sejmu dolicza się czas urzędowania Sejmu, którego kadencja została skrócona?

Proszę ocenić procedurę i znaleźć ewentualne błędy.

Kazus 21

Przeciwno Janowi S. wszczęto postępowanie karne z powodu popełnienia przestępstwa. Jednakże po kilku tygodniach otrzymał on mandat poselski. Aby postępowanie karne mogło się toczyć, do Sejmu wpłynął wniosek o uchylenie immunitetu Janowi S.

Czy taki wniosek może być uwzględniony?

Kazus 22

Jeden z posłów prowadził działalność gospodarczą, z którą wiązało się osiąganie korzyści z majątku samorządu terytorialnego. Sprawa wyszła na jaw i Sejm na wniosek Marszałka Sejmu orzekł o pozbawieniu posła mandatu i postawienia go w stan oskarżenia przed sądem okręgowym w O. właściwym ze względu na miejsce zamieszkania posła.

Czy Sejm mógł podjąć taką uchwałę? Jak powinna wyglądać procedura?

Kazus 23

Do Sejmu wpłynął projekt ustawy o dofinansowaniu gospodarstw domowych. Sejm rozpatrzył projekt w dwóch czytaniach. Ustawa została uchwalona zwykłą większością głosów przy obecności połowy ustawowej liczby posłów. Konwent Seniorów przekazał uchwaloną ustawę Senatowi. Senat ustawę odrzucił. Ustawa wróciła do Sejmu, który odrzucił uchwałę Senatu bezwzględną większością głosów.

Proszę ocenić procedurę i znaleźć ewentualne błędy.

Kazus 24

Sejm uchwalił zmiany w Kodeksie cywilnym w zakresie ochrony prawa własności. Senat w ciągu 30 dni od przekazania ustawy nie podjął stosownej uchwały. Wobec powyższego Marszałek Sejmu przedstawił ustawę do podpisu Prezydentowi. Prezydent nie zwrócił się z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego, lecz przekazał ustawę Sejmowi do ponownego rozpatrzenia. Sejm ponownie uchwalił ustawę większością 3/5 głosów przy obecności połowy ustawowej liczby posłów. Prezydent ustawy nie podpisał i wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie zgodności ustawy z Konstytucją.

Czy Prezydent w tej sytuacji może ustawy nie podpisać?

Co by było, gdyby Prezydent wystąpił od razu do Trybunału Konstytucyjnego, a Trybunał uznał, że ustawa jest niezgodna z Konstytucją RP?

Czy po ponownym uchwaleniu ustawy przez Sejm Prezydent może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego?

Kazus 25

Franz B., trzydziestopięcioletni obywatel Niemiec mieszkający w Polsce od 10 lat, utworzył komitet wyborczy i po zebraniu 100 000 podpisów obywateli polskich mających prawo wybierania do Sejmu został przez ten komitet zgłoszony, a następnie zarejestrowany przez okręgową komisję wyborczą jako kandydat w wyborach na Prezydenta.

Czy Franz B. może kandydować w wyborach prezydenckich?

Kazus 26

Prezydent RP uległ wypadkowi samochodowemu i w stanie ciężkim został odwieziony do szpitala. Po dokładnym zbadaniu okazało się, że Prezydent jest w stanie śpiączki. W tej sytuacji szef Kancelarii Prezydenta poinformował Marszałka Sejmu o przejściowej niemożności sprawowania urzędu przez Prezydenta. Marszałek Sejmu tymczasowo przejął obowiązki Prezydenta. Po dwóch tygodniach Prezydent obudził się, lecz okazało się, że nastąpił trwały paraliż i Prezydent nie jest zdolny do dalszego sprawowania władzy. Trybunał Konstytucyjny orzekł o trwałej niezdolności Prezydenta do sprawowania urzędu.

Czy informacja o niemożności sprawowania przez Prezydenta urzędu została podana w sposób właściwy?

Czy Trybunał Konstytucyjny mógł orzec o trwałej niezdolności Prezydenta do sprawowania urzędu?

Kazus 27

Po wyborach parlamentarnych przewodniczący zwycięskiej partii został desygnowany przez Prezydenta na Prezesa Rady Ministrów. Desygnowany Prezes przedstawił skład rządu. Prezydent powołał nowego Prezesa Rady Ministrów i proponowany przez niego skład rządu. Jednak Sejm nie udzielił wotum zaufania nowemu rządowi i dokonał wyboru nowego Prezesa RM i zaakceptował proponowany przez tego Prezesa skład rządu. Prezydent nie zgodził się na taki skład rządu i korzystając ze swych uprawnień, skrócił kadencję Sejmu i zarządził nowe wybory parlamentarne.

Proszę ocenić procedurę i znaleźć ewentualne błędy.

Kazus 28

Członek Rady Ministrów, korzystając z zajmowanego przez siebie stanowiska, naruszył Konstytucję, okazało się bowiem, że jest liderem ugrupowania głoszącego hasła nazizmu i nienawiść rasową.

W jaki sposób członek Rady Ministrów może zostać pociągnięty do odpowiedzialności?

Kazus 29

Do Sejmu wpłynął wniosek o wyrażenie wotum nieufności dla rządu. Wniosek został zgłoszony przez 45 posłów koalicji Wolność i Równość i wskazywał kandydata na Prezesa Rady Ministrów w osobie przewodniczącego koalicji. Wniosek o podjęcie uchwały został poddany pod głosowanie po upływie 5 dni od jego zgłoszenia. Sejm wyraził wotum nieufności dla rządu większością ustawowej liczby posłów.

Czy wszystko przebiegło zgodnie z prawem?

Kazus 30

Do Sejmu wpłynął projekt ustawy o zmianie Konstytucji zgłoszony przez Prezydenta RP, a dotyczący zmiany w zakresie wolności politycznych (rozdział II Konstytucji). Ustawa o zmianie Konstytucji została uchwalona przez Sejm bezwzględną większością głosów przy obecności połowy ustawowej liczby posłów i przez Senat większością 2/3 głosów w obecności połowy ustawowej liczby senatorów. Po upływie 30 dni od uchwalenia ustawy przez Senat Prezydent zarządził przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego.

Czy ustawa o zmianie Konstytucji RP została uchwalona?

Czy Prezydent może podpisać ustawę, jeżeli zmiana nie zostanie przyjęta w referendum?